

IRODALMI ÉRTESSÍTŐ.

„A rokonság és sógorság fokainak számítása, tekintettel a magyarországi törvényesen bevett és elismert vallás-felekezetek jogviszonyaira.“

E czímen közelebb igen érdekes mű jelent meg Csiky Lajos debreczeni ev. ref. theol. tanártól. A mű az összes felekezetek lelkészei és a világiak használatára van szánva, s 8-ad rétbén mintegy 6 ivnyi tartalommal, három főrésze felosztva, melyek közül az első rész: alapvető ismeretek; második: a rokonsági és sógorsági ágak és izek számítása, családfák összeállítása; a harmadik: a magyarországi egyházi viszonyok a házassági tiltott fokozatok tekintetében bő tájékoztatást s utbaigazítást nyújt a rokonság és sógorság minden viszonyairól valamint azokról a fokokról és izekről, melyek között a házasság szabad, vagy nem szabad.

A mű mellett ajánlólag szól már maga a tárgy, melyet felölel, a felosztás, mely a mű irányát jelöli, azonban legnyomatékosabban ajánlja a művet maga a kivitel, melyben szerző szakértelemmel párosult utánjárással terjed ki minden legkisebb s létező viszonyra, s a munkába szőtt XLIV. ábrával illusztrálja a rokonsági és sógorsági viszonyokat, a melyek a legkönnyebb utbaigazítást nyújtják a fokok, illetve az izek meghatározására nézve. Ezek mellett, mintegy kiegészítésül, hozzá a könyv azon eljárási utbaigazítást és mintázatokat is, melyek követendők és kiállítandók a tiltott izekben szükségeltető királyi dispensálás megnyerhetéséhez.

A fennebbiek nyomán a mű általános szükséglet pótolván, különösen a gyakorlati lelkészet terén, ajánljuk lelkészeink figyelmébe. (A mű kapható szerzőnél. Debreczen, Fűvészkert-utca 1079 sz. a. és Kókai Lajos könyvkereskedőnél Budapesten, IV. Károly-utca 1. sz. a.) Ára 1 frt 25 kr. — m.

Jövő év január elejétől fogva egy új egyházi és iskolai lap fog megjelenni „Dunántúli Protestáns Lap“ czímmel. Jeligéje „az evangelium és a lelkiismereti szabadság“, melynek szolgálatában híven fog munkálni. Felelős szerkesztő Révész Kálmán; kiadó tulajdonos a pápai főiskola „Tanári kara“.

Éppen most jelent meg a középfoku kereskedelmi iskolák (akademiák) második és harmadik osztálya számára egy tankönyv, ily czímmel: „Politikai Számtan.“ Irta dr. Veress Vilmos, a kolozsvári kereskedelmi akadémia tanára. Négy fejezet alatt szakavatottan ismerteti az „egyszerű kamatszámítás“, „kamatos kamatszámítás“, „járadék-számítás“, kölcsönszámítás“, „sorsjegy-kölcsön“, „kapcsolástan“, „valószínűségi számítás“, „életjáradékok biztosítása“, „tőkebiztosítások“ miveleteit, s értelmes rövideggyel törekszik minden egyes részletet kellő világitásba helyezni. E legújabb megjelent műve is arról tanuskodik, hogy szerző hasznos munkásságban tölti napjait, s nemes hivatása iránti buzgóságának ily módon is dicséretes jelét kívánja adni. Midőn czélszerű tankönyvről csak elismeréssel nyilatkozhatunk, a kitűnő művet egyszersmind az érdeklődők figyelmébe melegen ajánljuk. — u —

KÜLÖNFÉLÉK.

A betű és a szellem. Dr. Viguié-nek e czimen a párisi facultáson tartott tanévet megnyitó beszéde Baksay Lászlótól magyarra fordítva a Prot. egyh. és isk. lap ez évi 37. és 38. számaiban is megjelent. E beszédben tagadhatlanul sok megfigyelni való van. Ránk nézve különösen érdekes benne az, hogy mi módon igyekszik Dr. Viguié megmenekülni a ref. egyház hagyományos dogmáinak t. i. a megtestesülésnek, a szentháromságnak, az engesztelésnek és a praedestinationak betűitől. Miután elmondja, hogy azon tiszteletnél fogva, melylyel az egyház e dogmák iránt viseltetik, ő is sokszor szeret azokra hivatkozni, de ha betű szerint erőszakolatnak rá s erőnek erejével észére akarják tukmálni, azok őt megölhetik; sőt azt is elismeri, hogy e dogmák, a mint azokat a tudatlan és gonosz conservatismus ma is betű szerinti értelemben fenn akarja tartani, a mai nemzedék és az egyház közötti végelvárlást orvosolhatatlanná, végzetessé és jogosulttá teszik; mert hogy a megtestesülés szerint a végtelen végessé, az absolut korlátolttá legyen, hogy a szentháromság szerint három egyet és egy hármat jelentsen, hogy a kiengesztelés szerint Isten maga magán boszút álljon és ártatlan vére, még pedig saját vére legyen szüksége a kiengesztelődésért, hogy a praedestinatio szerint Isten öröktől fogva elhatározta legyen, hogy teremtéseinek nagyobb részét elvesziti, bárminő legyen is azok törekvése, bűnbánata, mindezek a mai kor által keresztény dogmáknak egyáltalában el nem fogadhatók. — Dr. Viguié így szól: „De nem, ti megcsaltok minket, ez nem keresztény dogma, ez annak csak külső és pedig eltorzított boritéka. A betű megöl. Istennek hála ez nem a szellem.“ Nos, lássuk hát mi a szelleme ezeknek az eltorzított boritéku dogmáknak. Dr. Viguié szerint: „a megtestesülés azt jelenti, hogy az Isten nincs a világon kívül, hanem él; és egykor a történelemben, irgalmának egy teremtetése által, szeretetének hatálya által magát kijelentette mindennek idvességére és ez volt a kegyelem napja a Jézus Krisztusban.“ Ezt mi is aláírjuk. Csakhogy ekkor Krisztus nem maga az örök Isten, hanem történeti személy, a mint ezt éppen az unitáriusok tanítják. Dr. Viguié szerint „a szentháromság azt teszi, hogy a mi Istenünk élő Isten,